

2011: Năm cách mạng

Tác Giả: Nguy&#n H&#ng Qu&#c
Thứ Hai, 26 Tháng 12 Năm 2011 06:22

Ph&#n l&#n gi&#i s&# gia và gi&#i bình lu&#n chính tr&# đ&#ng lo&#t g&#i năm 2011 là năm cách mạng.

Hình: ASSOCIATED PRESS

Đó là một trong những năm hiếm hoi đánh dấu những thay đổi lớn lao và ngoạn mục trên thế giới. Những người ví nó với hai khúc ngoặt trong lịch sử: năm 1848 với cuộc nổi dậy của dân chúng đòi giới phóng nông nô, đòi bình đẳng và dân chủ, thoát khỏi xu hướng phát triển Pháp, sau lan rộng sang khoảng 50 quốc gia khác, từ châu Âu đến châu Mỹ La Tinh, được mệnh danh là “Mùa xuân của các quốc gia và mùa xuân của các dân tộc”; và năm 1968 với cuộc xuống đường liên tục và rầm rộ của hàng triệu học sinh, sinh viên và công nhân Pháp nhằm đòi tăng lương, cải thiện đời sống kinh tế cũng như quyền tự do và tự trị trong lãnh vực giáo dục và trí thức. Cả ba thời điểm 1848, 1968 và 2011 đều có một đặc điểm giống nhau: những người dân bình thường đứng lên đòi thay đổi xã hội chính quyền và thiêu hủy thế hệ thống trị cũ.

“Năm cách mạng” 2011 bắt đầu từ ngày 17 tháng 12 năm 2010 lúc anh thanh niên bán rau quả Mohamed Bouazizi tự thiêu sau khi bị cảnh sát áp bức ở Tunisia. Cái chết của người thanh niên bắt đầu vào đường cùng này khiến dân chúng phản nộ và từ ngày 24 tháng 12, họ xuống đường đòi hỏi công lý. Số người tham gia các cuộc biểu tình càng ngày càng đông. Cảnh sát cũng đành bó tay. Cùng ngày, ngày 14 tháng 1, Tổng thống Zine El Abidine Ben Ali, nhà độc tài từng cai trị Tunisia suốt 24 năm với bàn tay sắt phẫn nộ sang Saudi Arabia. Cuộc cách mạng mùa xuân hay còn được gọi là “Mùa xuân Ả Rập” (Arab Spring) khởi sự.

Người lãnh đạo cách mạng ở Tunisia lan sang Ai Cập. Từ ngày 25 tháng 1, dân chúng bắt đầu xuống đường biểu tình ở Cairo, Alexandria và Suez. Cảnh sát đàn áp dữ dội. Người dân vẫn không khi nào sợ. Họ tiếp tục tràn xuống đường. Càng lúc càng đông. Cảnh hàng triệu người. Đầy nghẹt trên các đường phố. Cảnh sát, sau đó, đành nhượng bộ. Cùng ngày, Tổng thống Hosni Mubarak tự chức vào ngày 11 tháng 2, chấm dứt 30 năm cai trị Ai Cập một cách hòa bình. Cuộc cách mạng ở Ai Cập thành công sau 18 ngày tranh đấu.

Ngày 15 tháng 2, dân chúng Libya bắt đầu xuống đường phản đối Gaddafi và đã bắt đầu áp dụng một cách dã man. Hàng trăm người bị giết chết. Giữa tháng 3, Mỹ và khối NATO

2011: Năm cách mạng

Tác Giả: Nguyán Háng Quác
Thứ Hai, 26 Tháng 12 Năm 2011 06:22

quyät đänh can thiäp. Mäy tháng sau, ngày 20 tháng 10, Gaddafi bä bän chät, chäm đät 42 năm cai trị Libya nhä mät bäo chúa.

Cuäc cách mạng khäi đäu tä Tunisia và Ai Cäp täp täc lan räng sang nhiäu näc khác ở Trung Đông và Bäc Phi väi các cuäc näi đäy räm rä cäa dân chúng ở Bahrain, Yemen, Algeria, Jordan, Morocco, Oman và Syria, và, väi mäc đänh hän, ở Lebanon, Saudi Arabia, Sudan và Western Sahara. Kät quäc cäa các cuäc näi đäy này thay đäi theo täng näc. Ở Yemen, Täng thäng Ali Abdullah Saleh bä thäng trong cuäc tän công bäng bom cäa quân näi đäy, phäi sang Saudi Arabia đäu trä, sau đä tuyên bä sä chuyän giao quyän läc cho ngäoi khác, chäm đät 33 năm cai trị. Täng thäng Omar al-Bashir cäa Sudan tuyên bä sä không tìm cách tái tranh cä sau khi hät nhiäm kä vào năm 2015. Vua Abdullah ở Jordan phäi giäi tán näi các đän hai län đä xoa đäu lòng dân. Ở Bahrain, chính phä phäi thä các tù nhân chính trị và cam kät thay đäi nhiäu chính sách quan träng. Ở Morocco, chính phä häa hän thay đäi hiän pháp, tôn träng nhân quyän và đäy mänh các cuäc vän đäng chäng tham nhäng. Ở Kuwait, näi các säp đä, chính phä cũng häa hän dân chä hóa. Ở Western Sahara, nhiäu tù nhân chính trị cũng đäc thä và thiät quân luät cũng bä bãi bä. Ở Algeria, Täng thäng Abdelaziz Bouteflika cũng tuyên bä bãi bä thiät quân luät (vän kéo dài đän 19 năm!) và häa thay đäi hiän pháp đä mä räng dân chä hän.

Cho đän nay, chä có cuäc näi đäy ở Syria là vän còn kéo dài và có vä đäm máu nhät. Dân chúng bät đäu đä xuäng đäng biäu tình vào ngày 26 tháng 1. Họ bä chính quyän Bashar al-Assad trän áp khäc liät. Hàng ngàn ngäoi bä giät chät. Hàng ngàn ngäoi khác bä bät giam. Dân chúng vän không sä. Vän ào ào xuäng đäng phän đäi. Chính phä tuyên bä nhäng bä : bãi bä thiät quân luät kéo dài cä 40 năm, theo đä, chính phä có thä nhân danh an ninh và trät tä đä sä đäng quyän läc bät cä lúc nào cän, bät chäp nhäng quy đänh chung cäa hiän pháp và luät pháp vä nhân quyän. Họ cũng cho phép thành läp các đäng đäi läp. Tuy nhiên, dân chúng vän không hài lòng väi nhäng biän pháp näa väi nhä thä. Họ vän täp täc xuäng đäng tranh đäu. Täng thäng Assad vän không chäu rút lui. Cho đän nay, súng vän nä và ngäoi vän chät. Chính phä nhiäu näi trên thä giäi, kä cä Liên hiäp các näc ở Räp, Liên hiäp Âu châu và Mä käch liät lên án Täng thäng Assad và kêu gäi ông tä chäc. Chäa ai biät các biän đäng ở Syria sä đän đän đäu.

Gäi năm 2011 là năm cách mạng, chúng ta không đäng läi ở các näc đäc tài ở Trung Đông và châu Phi. Các cuäc xuäng đäng cäa quän chúng xuät hiän ở nhiäu quäc gia, kä cä các quäc gia dân chä hoäc täng đäi dân chä. Đáng kä đäu tiên là các cuäc xuäng đäng cäa ngäoi dân Hy Läp. Thät ra, ở Hy Läp, các cuäc xuäng đäng län đã hình thành tä năm 2008, tái xuät hiän vào năm 2010 và bùng nä đä vào tháng 5 năm 2011 ở häu hät các thành phä län, tä Athens đän Thessaloniki, Larissa, Patras, Volos, Rethymno, Tripoli và Kalamata. Cuäc biäu tình nào cũng quy tä cä hàng ngàn, có khi đän hàng chäc ngàn ngäoi. Nhiä dung các yêu sách cäa dân chúng bao gäm tä các vän đä kinh tä đän xã häi và chính trị, trong đä có vän đä dân chä.

Cũng cän kä đän các cuäc xuäng đäng cäa thanh niên ở Mä cũng nhä ở các quäc gia phát triän cao trong phong trào gäi là “Chiäm Wall Street” (Occupy Wall Street). Phong trào bät đäu tä ngày 17 tháng 9 khi mät sä các nhà hoät đäng xã häi biäu tình ở trung tâm tài chính New York nhäm lên án nhäng bät bình đäng trong xã häi cũng nhä nhäng nhäng cäa täng läp giàu có trên các chính sách quäc gia. Họ tä xäng là đäi đän cho 99% dân sä thäm läng và thiät thäi đä đäi läp väi thiäu sä 1% bao gäm giäi thäng läu väa có tiän väa có thä läc. Cuäc biäu

2011: Năm cách mạng

Tác Giả: Nguyán Háng Quác

Thứ Hai, 26 Tháng 12 Năm 2011 06:22

Tình hình New York nhanh chóng lan rộng sang gần 1000 thành phố thuộc 82 quốc gia trên thế giới, kể cả London, Frankfurt, Rome và Hong Kong. Ở Úc, phần lớn các thành phố lớn, từ Sydney đến Melbourne, Brisbane và Perth đều có phong trào Chiếm Wall Street.

Cuối cùng, vào đầu tháng 12, nổi bật lên trên các biến động tin tức thì là các cuộc biểu tình đồng loạt của dân Nga chống lại Tổng thống Putin và cuộc biểu tình mà họ cho là gian lận mà diễn ra ở Moscow. Có cuộc biểu tình quy tụ tới 50.000 người. Họ nói rằng, biểu tình không nhằm nhắm vào Moscow mà còn khá nhiều thành phố khác. Đó là những cuộc biểu tình lớn nhất ở Nga kể từ ngày chiến tranh kết thúc. Có nói, như thành phố Novosibirsk, có hơn 4.000 người xuống đường, biểu tình chống cái lạnh thấu xương (trên 20 độ C!). Chính vì vậy, nhiều người gọi đó là cuộc cách mạng tuyết (snow revolution).

Năm 2011, như vậy, mở đầu bằng cuộc cách mạng mùa xuân ở Trung Đông và Bắc Phi, và kết thúc bằng cuộc cách mạng tuyết ở Nga. Cuộc cách mạng đầu tiên là ba nhà độc tài (ở Tunisia, Ai Cập và Yemen), giết chết một nhà độc tài khác (Gaddafi ở Libya) và khiến một số nhà độc tài phải nhún nhường, cam kết không tham dự các cuộc biểu tình trái hình thức. Cuộc cách mạng sau thì chủ yếu chỉ phát. Phải chờ đến năm 2012 mới biết kết quả.

Những như vậy cũng đã làm cho năm 2011 trở thành một năm nổi bật trong lịch sử nhân loại.